

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

การจัดการองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยม ในจังหวัดเชียงราย

KNOWLEDGE MANAGEMENT OF ENGLISH-SPEAKING SKILLS IN POPULAR TEMPLE- BASED TOURISM DESTINATIONS IN CHIANG RAI PROVINCE

¹ไบบัว พลเมืองดี, ²พระวชิรดิลก, ³อานุรักษ์ साแก้ว,

⁴ศุภกร ณ พิกุล และ ⁵พระสมุห์เกียรติกร กิตติเวที

¹Baibou Pholmuangdee, ²Phra Vajiradilok, ³Anurak Sakaew,

⁴Supakorn Napikul and ⁵Phra samuhkiatikorn Kittiwedhi

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

¹Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiang Rai Buddhist College, Thailand

Received: 2026-01-21

¹ Corresponding Author's E-mail: Baibou192542@gmail.com

Revised: 2026-05-31

¹เบอร์โทร: 061-032-4790

Accepted: 2026-06-04

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ความรู้ระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย และ 2) พัฒนางค์ความรู้ระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง จำนวน 5 รูป คือพระภิกษุที่ทำหน้าที่ให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและชาวไทย ซึ่งมาจากวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษของพระภิกษุอยู่ในระดับที่ต้องเร่งส่งเสริมและพัฒนาอย่างจริงจังประกอบด้วย 1) การสนทนาภาษาอังกฤษเบื้องต้นกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ 2) การตอบข้อสงสัยทางพุทธศาสนาอย่างชัดเจนและเข้าใจง่ายด้วยภาษาอังกฤษ และ 3) การอธิบายหลักธรรมทางพุทธศาสนาขั้นพื้นฐานเป็นภาษาอังกฤษ และผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนางค์ความรู้ระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงรายประกอบไปด้วย 1) เชิงนโยบาย คือควรส่งเสริมให้วัดที่เป็นกระแสนิยมมีพระภิกษุที่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 รูปต่อ 1 วัด 2) นโยบายเชิงคุณภาพคือ มีการพัฒนาคู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 3) นโยบายเชิงปริมาณคือ กำหนดให้มีผู้เรียนรู้หรือผู้พัฒนาทักษะอย่างน้อย 1 รูปต่อปี เพื่อทำหน้าที่

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

เป็นศูนย์กลางการจัดการองค์ความรู้และการให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ อันจะช่วยยกระดับภาพลักษณ์ของวัดและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การจัดการองค์ความรู้; ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ; วัดที่เป็นกระแสนิยม; จังหวัดเชียงราย

Abstract

This study aimed to: 1) examine the level of English-speaking skills among monks at popular temples in Chiang Rai Province, and 2) develop approaches for enhancing their English-speaking skills. A qualitative research design was employed. Five key informants were purposively selected from monks responsible for providing information to Thai and foreign tourists at popular temples in Chiang Rai Province. Data were collected through in-depth interviews and focus group discussions and analyzed using content analysis.

The findings indicated that the monks' basic English-speaking skills required systematic and urgent development in three areas: basic communication with foreign tourists; providing clear and comprehensible responses to questions concerning Buddhism; and explaining fundamental Buddhist teachings in English. The proposed approaches for developing English-speaking skills comprised three dimensions. First, at the policy level, each popular temple should have at least one monk with adequate English-speaking skills. Second, at the qualitative level, an English-language learning manual should be developed. Third, at the quantitative level, at least one monk should be trained annually to enhance English-speaking skills and serve as a center for knowledge management and information services for foreign tourists. These approaches were expected to enhance the image of temples and support sustainable religious and cultural tourism.

Keywords: Knowledge Management; English Speaking Skills; Popular Temples; Chiang Rai Province

บทนำ

ในยุคปัจจุบันภาษาอังกฤษในฐานะภาษาสากลมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในบริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งเป็นพื้นที่ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้คนต่างภาษาและวัฒนธรรม วัดในประเทศไทยไม่เพียงทำหน้าที่เป็นศาสนสถาน แต่ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

อัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทยแก่นักท่องเที่ยวทั่วโลก พระภิกษุจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรม Office of National Buddhism (2018) โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีวัดที่มีเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นจำนวนมาก ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของพระภิกษุในวัดเหล่านี้จึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดคุณค่าทางศาสนาและวัฒนธรรมสู่ผู้มาเยือนอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติจำเป็นต้องอาศัยภาษาอังกฤษเป็นหลัก พระภิกษุจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการพูด (Phra Nopadon Sutthidhammo, Phra Palat Wutthipong Kittiwanno, and Phra Palat Methee Khemapanyo, 2025) เพื่อใช้ในการอธิบายหลักธรรม การตอบข้อซักถามเกี่ยวกับวัด ขนบธรรมเนียม และการปฏิบัติทางศาสนา ในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างภาพลักษณ์และเศรษฐกิจของประเทศ (Phra Mahakritsada Nonthawong, 2017) วัดในประเทศไทย โดยเฉพาะวัดที่เป็นกระแสนิยม ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จังหวัดเชียงรายเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีวัดซึ่งมีเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ส่งผลให้การสื่อสารภาษาอังกฤษมีความจำเป็นต่อการให้ข้อมูล การอธิบายกิจกรรมทางศาสนา และการถ่ายทอดคุณค่าทางวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติพระภิกษุในวัดที่เป็นกระแสนิยมมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้สื่อสารทางศาสนาและวัฒนธรรม

การสื่อสารภาษาอังกฤษในบริบทของวัดมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป เนื่องจากต้องคำนึงถึงความเหมาะสมทางศาสนา มารยาท และบริบททางวัฒนธรรม จากผลการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าพระภิกษุส่วนใหญ่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานและเรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากกว่าการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การสื่อสารยังมีข้อจำกัดด้านความถูกต้องและความมั่นใจ การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) เป็นแนวคิดที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้ Suwangard and Tuengkun (2022) โดยช่วยแปลงองค์ความรู้แฝงจากประสบการณ์ของพระภิกษุให้เป็นองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยสงฆ์เชียงรายซึ่งตั้งอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมในจังหวัดเชียงราย ทำให้พระภิกษุและนิสิตมีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุเพื่อรองรับการให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งนำไปสู่การออกแบบการวิจัยร่วมกับนิสิตสาขาภาษาอังกฤษ

ในการศึกษาการจัดการองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยม แนวคิดเชิงทฤษฎีที่สำคัญมักอาศัยหลักการของ Nonaka และ Takeuchi เกี่ยวกับการสร้างและถ่ายโอนความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งเน้นการแปลงความรู้ประเภทต่าง ๆ ระหว่าง ความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) ที่ซึ่งสะท้อนทักษะและประสบการณ์ส่วนบุคคล และ ความรู้ชัดแจ้ง (explicit knowledge) ที่สามารถบันทึกและสื่อสารได้เป็นระบบ โดยกระบวนการจัดการองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ต้องมีการแปลงและแบ่งปันทั้งสองลักษณะความรู้นี้ผ่านการสื่อสาร การบันทึก หรือการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ความรู้ถูกใช้งานและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในบริบทขององค์กรหรือชุมชนผู้เรียน ซึ่งในกรณีของพระภิกษุ การจัดการองค์ความรู้เช่นนี้จะช่วยให้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่ได้จากประสบการณ์ (tacit) ถูกถ่ายทอดทำความเข้าใจ และพัฒนาเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมสำหรับการบริการแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น งานวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย จึงมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยม และพัฒนาแนวทางการจัดการองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับบริบททางศาสนาและวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การยกระดับการสื่อสารภาษาอังกฤษในวัด และเสริมสร้างบทบาทของวัดในฐานะแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมในระดับนานาชาติ (Nonaka and Takeuchi, 1995)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎี

1.1. แนวคิดทฤษฎีการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management Theory: SECI Model)

แนวคิดการจัดการองค์ความรู้ของ Nonaka และ Takeuchi อธิบายกระบวนการสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในองค์กรผ่านแบบจำลอง SECI ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การถ่ายทอดความรู้โดยนัยสู่ความรู้โดยนัย (Socialization)
2. การแปลงความรู้โดยนัยเป็นความรู้ชัดแจ้ง (Externalization)
3. การผสมผสานความรู้ชัดแจ้ง (Combination)
4. การนำความรู้ชัดแจ้งกลับไปใช้จนเกิดเป็นความรู้โดยนัยใหม่ (Internalization)

(Nonaka and Takeuchi, 1995)

1.1. 2. ทฤษฎีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT –

Richards & Rodgers, 2014)

1. เน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้จริง มากกว่าท่องจำไวยากรณ์ โดยให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความหมาย ความเหมาะสมตามบริบท และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูด-ผู้ฟัง

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

2. สอดคล้องกับบริบทพระภิกษุในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษสนทนาตอบคำถาม และอธิบายหลักธรรมแก่นักท่องเที่ยวในสถานการณ์จริง

3. เมื่อผสมผสานกับแนวคิด KM จะช่วยให้พระภิกษุเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากการปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และบริบททางศาสนา/วัฒนธรรม ส่งผลให้ทักษะการพูดพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Richards and Rodgers, 2014)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพูดภาษาอังกฤษในบริบทของวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย โดยมุ่งเน้นการศึกษาจากประสบการณ์จริงของผู้ปฏิบัติงานในวัด

2.1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) จำนวน 5 รูป ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจงในการวิจัยครั้งนี้ คือ พระภิกษุที่มีบทบาทในการให้บริการข้อมูลและสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นพระภิกษุ จำนวน 3 รูป ที่พำนักอยู่ในวัดร่องเสือเต้น, วัดห้วยปลากั้ง และวัดพระแก้ว

2.2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ได้แก่พระภิกษุที่พำนักอยู่ในวัดห้วยปลากั้ง จำนวน 2 รูป ซึ่งตั้งอยู่ใกล้วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยผู้วิจัยเลือกพื้นที่ดังกล่าวเนื่องจากเป็นบริบทที่พระภิกษุมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษจริง และเอื้อต่อการลงพื้นที่เก็บข้อมูลร่วมกับนิสิตสาขาภาษาอังกฤษ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) โดยแนวทางในการกำหนดกรอบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ (Main Questions) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

3.1. แบบสอบถาม เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในการให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

3.2. แบบทดสอบ เพื่อประเมินระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษของผู้ให้ข้อมูล

3.3. กิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัด

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบควบคู่กับการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยแบบสอบถามใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale 5 ระดับ เพื่อสะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และแบบทดสอบใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Rubric Score ใน 4 ด้าน ได้แก่ ความถูกต้องทางไวยากรณ์ ความคล่องแคล่วในการพูด ความเหมาะสมของคำศัพท์ และความสามารถในการสื่อความหมาย โดยแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี (คะแนน 75–100%) ระดับปานกลาง (คะแนน 50–74%) และระดับที่ต้องพัฒนา (คะแนนต่ำกว่า 50%) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนสภาพปัญหา รูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษ และความต้องการ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย ได้อย่างครอบคลุม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบทดสอบ และกิจกรรมสนทนากลุ่ม นำมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา เพื่อจัดหมวดหมู่และสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัด จากนั้น ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย โดยเสนอให้แต่ละวัดมีคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีคุณภาพ และควรมีพระภิกษุที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 รูปต่อ 1 วัด ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพการสื่อสารและส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัด

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาองค์ความรู้ระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า องค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุในวัดส่วนใหญ่อยู่ในระดับพื้นฐาน โดยเน้นการสื่อสารเพื่อการทักทาย การแนะนำตัว รูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษมักเป็นประโยคสั้น ๆ และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดด้านความถูกต้องทางไวยากรณ์ ความมั่นใจในการสื่อสาร และการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่ซับซ้อน นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัด พบว่าวัดที่เป็นกระแสนิยมจำเป็นต้องมีผู้รับผิดชอบด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างชัดเจน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายให้วัดมีพระภิกษุที่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 รูปต่อ 1 วัด เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษสามารถดำเนินการได้โดยใช้กระบวนการจัดการองค์ความรู้ ซึ่งประกอบด้วย

1. การรวบรวมองค์ความรู้จากประสบการณ์จริงของผู้ปฏิบัติงานในวัด
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพระภิกษุ สามเณร และบุคลากรในวัด
3. การจัดทำแนวทางหรือชุดความรู้ด้านการพูดภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับบริบทของวัด
4. การนำองค์ความรู้ที่พัฒนาแล้วไปใช้ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว

องค์ความรู้ที่พัฒนาขึ้นช่วยเพิ่มความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนมากขึ้น และสอดคล้องกับบริบททางศาสนาและวัฒนธรรมของวัดในจังหวัดเชียงราย และเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ออกเป็น 5 องค์ความรู้ดังนี้

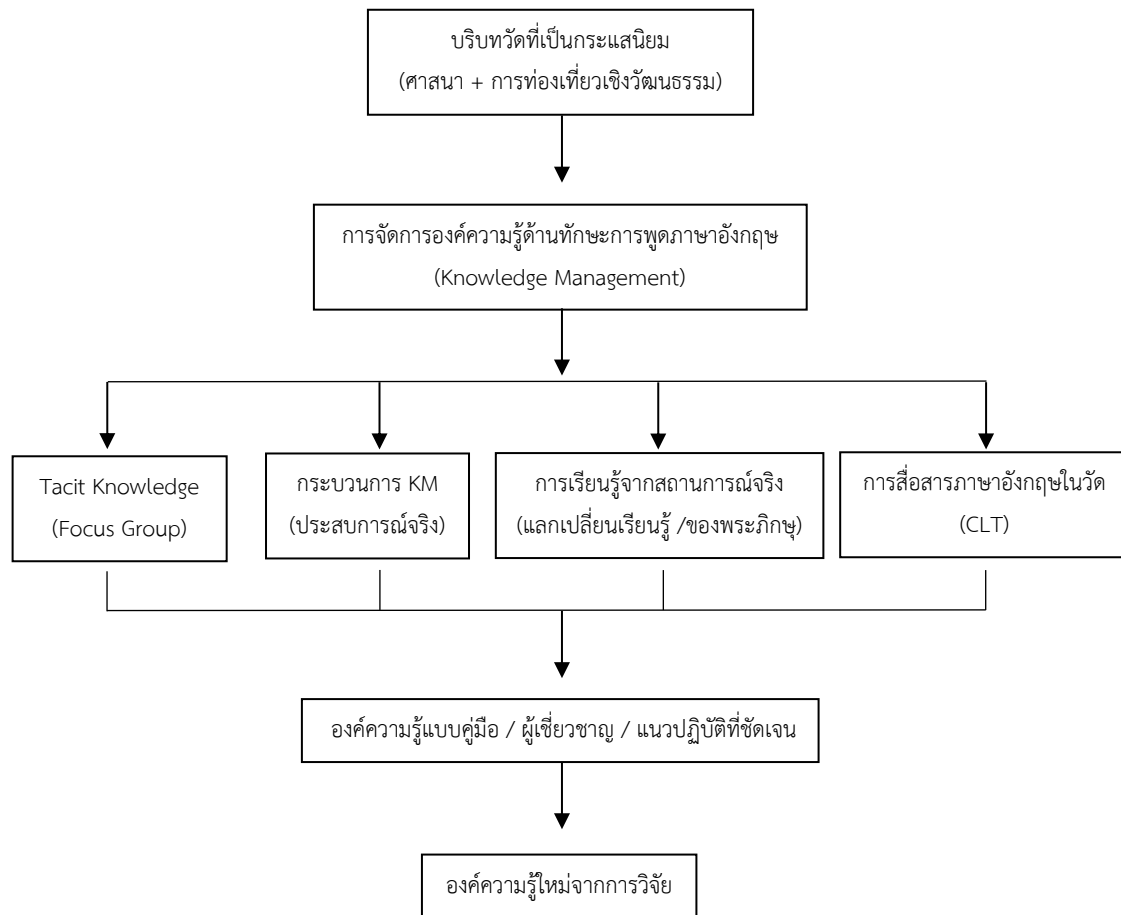
องค์ความรู้ที่ 1 รูปแบบการจัดการทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัด เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทวัดที่เป็นกระแสนิยม เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงแทนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั่วไป โดยเน้นคำศัพท์ ประโยค และสำนวนที่ใช้บ่อย เช่น การทักทาย การแนะนำวัด การอธิบายกิจกรรมทางศาสนา และข้อปฏิบัติในวัด

องค์ความรู้ที่ 2 องค์ความรู้จากประสบการณ์จริงของพระภิกษุ เป็นการแปลงความรู้แฝง (Tacit Knowledge) จากประสบการณ์ตรงของพระภิกษุในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ให้เป็นความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งใช้เป็นต้นแบบพัฒนาในวัดอื่นได้

องค์ความรู้ที่ 3 บทบาทของพระภิกษุในฐานะผู้สื่อสารทางวัฒนธรรม ชี้ให้เห็นว่าพระภิกษุมีบทบาทเป็นผู้สื่อสารทางวัฒนธรรมและศาสนา (Cultural and Religious Communicator) ผ่านภาษาอังกฤษ ไม่ใช่แค่ผู้ปฏิบัติศาสนกิจ จึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมทางวัฒนธรรม มารยาท และคุณค่าทางพระพุทธศาสนาควบคู่ไปด้วย

องค์ความรู้ที่ 4 การพัฒนาคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษในวัด เสนอแนวทางจัดทำคู่มือที่มีเนื้อหาสั้น กระชับ ใช้งานได้จริง สอดคล้องกับบริบทวัด เช่น บทสนทนาตัวอย่าง คำศัพท์เฉพาะทางศาสนา และสถานการณ์ที่พบบ่อยในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

องค์ความรู้ที่ 5 การจัดการองค์ความรู้เพื่อความยั่งยืน เสนอแนวคิดให้แต่ละวัดมีพระภิกษุที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 รูป เป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง และพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดได้อย่างยั่งยืน แสดงตามแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2: องค์ความรู้ใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า องค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุในวัดที่เป็นกระแสนิยมส่วนใหญ่อยู่ในระดับพื้นฐาน โดยเน้นการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง เช่น การทักทาย การแนะนำตัว ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงมากกว่าการเรียนรู้เชิงทฤษฎี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ตามบริบท (Context-based Learning) และแนวคิดองค์ความรู้แฝง (Tacit Knowledge) (Polanyi, 1966) อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบข้อจำกัดด้านความถูกต้องทางภาษา ความมั่นใจในการสื่อสาร และการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

เพื่อการท่องเที่ยวที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้ใช้ภาษาที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มักประสบปัญหาในการใช้โครงสร้างภาษาและการสื่อสารเชิงอธิบายอย่างละเอียด

นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างพระภิกษุ ช่วยเปลี่ยนองค์ความรู้แฝง (Tacit Knowledge) ให้เป็น องค์ความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) และนำไปสู่แนวทางการสื่อสารภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับบริบทของวัด อย่างไรก็ตาม พระภิกษุในบริบทนี้ไม่ได้เป็นเพียงผู้เรียนภาษา แต่ยังทำหน้าที่เป็น ผู้สื่อสารและถ่ายทอดความรู้ด้านศาสนาและวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงจริยธรรม มารยาท และคุณค่าทางพระพุทธศาสนาควบคู่กับทักษะภาษาอังกฤษ ดังนั้น การจัดการองค์ความรู้ควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของวัดและบทบาทของพระภิกษุ มากกว่าการนำทฤษฎีทั่วไปมาใช้โดยตรงเพียงอย่างเดียว (Nonaka and Takeuchi, 1995)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การนำแนวคิดการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) มาประยุกต์ใช้สามารถช่วยพัฒนาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการนำองค์ความรู้แฝง (Tacit Knowledge) ที่เกิดจากประสบการณ์จริงของพระภิกษุในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติมาถ่ายทอด แลกเปลี่ยน และจัดระบบให้เป็นองค์ความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) ผ่านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง กระบวนการดังกล่าวช่วยให้พระภิกษุสามารถรวบรวมประสบการณ์ และแนวทางการใช้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับบริบทของวัด ทั้งในด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยว การอธิบายสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา การอธิบายประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนการตอบข้อซักถามเกี่ยวกับหลักธรรมและกิจกรรมทางศาสนา

นอกจากนี้ การพัฒนาองค์ความรู้ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันยังช่วยเพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม การแบ่งปันประสบการณ์ และการสร้างองค์ความรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม การจัดการองค์ความรู้ในลักษณะดังกล่าวจึงไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาความสามารถทางภาษาเท่านั้น แต่ยังช่วยให้เกิดแนวทางการสื่อสารที่มีความเหมาะสมกับบริบททางศาสนา วัฒนธรรม จริยธรรม และมารยาทของพระภิกษุอีกด้วย

ทั้งนี้ การมีพระภิกษุที่มีประสบการณ์และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภาษาอังกฤษอย่างชัดเจนภายในวัด ถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างพระภิกษุ และทำให้กระบวนการเรียนรู้สามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสมาชิกในกลุ่มยังช่วยลดการพึ่งพาการเรียนรู้จากภายนอก และส่งเสริมให้วัดสามารถพัฒนาองค์ความรู้จากทรัพยากรและประสบการณ์ที่มีอยู่ภายในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Laal and Ghodsi (2012) ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ร่วมกันและการแบ่งปันความรู้ระหว่างบุคคล โดยกระบวนการดังกล่าวสามารถนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาการเรียนรู้ที่มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

โดยสรุป ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การจัดการองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยม ควรดำเนินควบคู่ไปกับการสร้างระบบการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง การพัฒนาคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษ และการกำหนดพระภิกษุผู้มีบทบาทเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดองค์ความรู้ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ และยกระดับภาพลักษณ์ของวัดในฐานะแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุป

การวิจัยเรื่อง การจัดการองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยม ในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้ระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า องค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุในวัดที่เป็นกระแสนิยมส่วนใหญ่อยู่ในระดับพื้นฐาน โดยเน้นการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง เช่น การทักทาย การแนะนำวัด และการอธิบายกิจกรรมทางศาสนา ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของพระภิกษุเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงมากกว่าการเรียนรู้เชิงทฤษฎี และวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การนำแนวคิดการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) มาประยุกต์ใช้สามารถช่วยพัฒนาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นระบบ องค์ความรู้คือการพัฒนาคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษในวัด ผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดในการจัดทำคู่มือการพูดภาษาอังกฤษสำหรับวัดที่เป็นกระแสนิยม โดยคู่มือดังกล่าวควรมีเนื้อหาที่สั้น กระชับ ใช้งานได้จริง และสอดคล้องกับบริบทของวัด เช่น บทสนทนาตัวอย่าง คำศัพท์เฉพาะทางศาสนา และสถานการณ์ที่พบบ่อยในการต้อนรับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ และบูรณาการทั้งในเชิงนโยบาย เชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยเสนอให้กำหนดนโยบาย “หนึ่งวัดหนึ่งพระภิกษุผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ” เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการจัดการองค์ความรู้และการให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ในเชิงคุณภาพ การมีพระภิกษุที่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษอย่างเหมาะสมกับบริบททางศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยยกระดับภาพลักษณ์ของวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมที่ทันสมัย เป็นมิตร และสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนถึงการปรับตัวของสถาบันศาสนาให้สอดคล้องกับบริบทสังคมโลกในปัจจุบัน ขณะเดียวกัน ในเชิงปริมาณ การส่งเสริมให้มีผู้เรียนรู้และพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 รูป และมีระยะเวลาในการพัฒนาไม่น้อยกว่า 1 ปี จะช่วยให้เกิดการสะสมองค์ความรู้และการถ่ายทอดความรู้ภายในวัดอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืน

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

โดยสรุป การบูรณาการนโยบายทั้งสามมิติดังกล่าว จะช่วยให้วัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดเชียงราย มีระบบการจัดการองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่ชัดเจน มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลต่อการยกระดับการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และเสริมสร้างบทบาทของวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ทางศาสนาและวัฒนธรรมในระดับนานาชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุในวัดส่วนใหญ่อยู่ในระดับพื้นฐาน โดยเน้นการสื่อสารเพื่อการทักทาย การแนะนำตัว รูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษมักเป็นประโยคสั้น ๆ และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ โดยมีการศึกษาสภาพองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นการรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์จริงของพระภิกษุที่ทำหน้าที่สื่อสารกับนักท่องเที่ยว ทั้งในด้านรูปแบบการใช้ภาษา คำศัพท์เฉพาะทางศาสนา และปัญหาอุปสรรคในการสื่อสาร

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าการพัฒนาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษสามารถดำเนินการได้โดยใช้กระบวนการจัดการองค์ความรู้ ซึ่งประกอบด้วย 1. การรวบรวมองค์ความรู้จากประสบการณ์จริงของผู้ปฏิบัติงานในวัด 2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพระภิกษุ สามเณร และบุคลากรในวัด 3. การจัดทำแนวทางหรือชุดความรู้ด้านการพูดภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับบริบทของวัด 4. การนำองค์ความรู้ที่พัฒนาแล้วไปใช้ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ นำไปพัฒนาเป็นแนวทางหรือชุดความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับบริบทของวัด โดยเน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพระภิกษุ และการจัดทำคู่มือการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับวัด และควรมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง โดยมีพระภิกษุที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 รูปต่อ 1 วัด ทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดและขยายองค์ความรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยไปยังวัดที่เป็นกระแสนิยมในจังหวัดอื่น ๆ หรือพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนาในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในบริบทที่หลากหลาย อันจะช่วยยืนยันความสอดคล้องและเพิ่มความน่าเชื่อถือของแนวทางการจัดการองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

2.2. ควรมีการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) หรือการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพของแนวทางหรือคู่มือการพัฒนาองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษในวัด โดยอาจวัดผล ก่อนและหลังการพัฒนา รวมทั้งติดตามผลในระยะยาว เพื่อประเมินความยั่งยืนของการพัฒนาทักษะการพูด ภาษาอังกฤษในบริบทของวัดที่เป็นกระแสนิยม

References

- Laal, M., & Ghodsi, S. M. (2012). Benefits of collaborative learning. *Procedia-social and behavioral sciences*, 31, 486-490.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The Knowledge-Creating Company*. Oxford: Oxford University Press.
- Office of National Buddhism. (2018). *International Strategy for the Propagation of Buddhism*. Bangkok: Office of National Buddhism.
- Phra Mahakritsada Nonthawong. (2017). *Online Public Relations to Create Awareness of Religious and Cultural Conservation and the Image of Temples, Affecting the Values of Religious and Cultural Tourism Among Devotees in Bang Na District, Bangkok*. (Independent research (MBA) Graduate School, Bangkok University, 2015). Bangkok.
- Phra Nopadon Sutthidhammo (Mulathadee), Phra Palat Wutthipong Kittiwanno (Pholmai), & Phra Palat Methee Khemapanyo (Sonwandee). (2025). Development of English Language Skills for Communication for Monks and Novices. *Journal of Academic Research*, 8(2), 315–330. <https://doi.org/10.14456/jra.2025.47>
- Polanyi, M. (1966). *The Tacit Dimension*. London: Routledge and Kegan Paul. 1966.
- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. (3rd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Suwangard, N., & Tuengkun, S. (2022). Sustainable Development of English Speaking Skills. *Journal of Humanities and Social Sciences Uttaradit Rajabhat University*, 9(1), 15-27.